

ПЕТНИЦА ЈЕ ЗА НЕКОГА, А БИБЛИОТЕКА ЗА СВАКОГА

Љубинка Боба Недић, блогер(ка)

и-мејл: ljubinkabobanedic@yahoo.com

Сажетак: Чланак преузет са ауторског блога „[Клотфркет](#)“ Љубинке Бобе Недић, уз сагласност ауторке.

Кључне речи: правилник, библиотеке, библиотекари

У свим мукама које су снашле просвету почетком ове школске године, чини ми се да проблем библиотека у основним школама није изазвао довољно пажње, можда чак ни пробудио довољно солидарности код колега, а ни забринутости код родитеља. Можда смо у свим најављеним отпуштањима ово видели као кап у мору. Нека не замере друге колеге, које су остале без посла или дела норме, али проблем основношколских библиотека превазилази појединачне проблеме губитка посла.

Могуће је да су библиотеке у школама почеле да губе на значају када су постале место за допуњавање норме, односно, када се престало са запошљавањем особа којима би то био једини и основни посао. Колико год то користило колегама након губитка часова у настави, идеја је потпуно наопака. Довела је до тога да у библиотекама раде и наставници физике, хемије, па и физичког, и то не у стручним школама за ове области. Таква је пракса у средњим школама, ако не свим, а оно многим. Остале улоге библиотекара су се изгубиле, те у том смислу да вам изда лектуру може свако ко зна где књига стоји и писмен је да то изнајмљивање негде забележи. Верујем да има и другачијих примера у средњим школама, али верујем и да су све ређи.

Са основним школама је другачије. У њима су најчешће библиотеке, заиста, „места сусрета са књигом и књижевником“, али и културним животом једне школе. Уместо да се њихова улога јача кроз законе, неко је смислио да у овој земљи образованих појединаца,

начитаног народа и културног препорода, улогу библиотеке треба додатно умањити. Уместо да оплеменимо библиотечке просторе, уведемо ИКТ новине, окупљамо децу око књиге од најранијег узраста, када је природно да се неко задоји љубављу према књижевности, ми пребројавамо одељења (не књижни фонд, не планове рада, не резултате, не стручну обученост библиотекара) и доносимо поражавајуће правилнике.

Слика 10. Школска библиотека

Чувеним *Правилником о критеријумима и стандардима за финансирање установе која обавља делатност основног образовања*, неко је препаметно закључио да је основној школи са мање од 25 одељења довољно пола библиотекара (док другу половину радног времена остварује у ко зна колико школа, летећи, ваљда, од једне до друге). У исто време, то правило не важи за средње школе. Која је памет нашла логику у оваквој одлуци – не знам, али сумњива јесте. Нема чак ни постепеног процентуалног умањивања нормe, већ за мање од 25 одељења следи оштар рез.

И док се средње школе најчешће налазе у центру града, где и градска библиотека, мале основне школе се налазе на периферији, у приградском насељу или на селу.

Како вас није срамота да закључите да је тој деци библиотека мање потребна, иако је јасно да је једино место на коме могу доћи до књиге, до сусрета с писцима, до стицања навике да читају? Са којег год стручног аспекта да анализирате проблем, ни један једини не иде у прилог вашој одлуци да основне школе имају мање библиотекара од средњих. Ко

уопште у Министарству доноси овакве одлуке?! Да ли ви радите за добробит деце, или сте плаћени да све докусурите?

Захваљујући вашим преписаним идејама из свих земаља у које сте службено путовали, имамо накарадну реформу и функционално неписмене ђаке. Сада очигледно закључујете да то није довољно и да су нам потребни млади људи који после чувене *Беле гриве* нису ништа прочитали. Или, још горе, прочитали су *Педесет нијанси сиве* и аутобиографију Сузане Манчић. Хоћете да утврдите и учврстите будућност у конзумеризму, лишену сваке духовности и уметности. Па да кренете на време? Од основних школа?

Хоћете да докусурите мале школе, сеоске школе, да сељак прода шта има велепоседницима-у-настајању и дође у град да би могао да школује децу? Хоћете лопатама на нас да товарите инклузију, а да нам укидате и психологе, дефектологе, педагоге? Да вам у школи решавамо социјалне проблеме читавог друштва и боримо се са дисфункционалним породицама, а без додатих садржаја који би могли децу да окупљају и задрже у школи? Да се борите против осипања ученика, осипањем кадрова? Ма, браво!

Нека има за петнице, развионице и остала "чаробна" места. Нека нема за сву децу, која би у школи требало да буду равноправна и имају исте могућности у којој год школи похађала наставу, у центру Београда или у Галибабинцу.

Колеге и родитељи, октобар је месец књиге, а 5. октобар међународни празник учитеља – Дан просветних радника. Верујем да сте приметили да нам све више одузимају право да васпитавамо и подучавамо. Доносе нам новотарије неразрађене, неприлагођене, збуњујуће, недоречене... Сваке године измењене. Све раде да упропасте образовање и унизе и школу и нас. Маргинализују библиотеку као место које детету може бити омиљени простор у школи.

Слика 10. Школска библиотека

Да закључамо све и масовно одемо у *Петницу*? Или да дигнемо руке од свега и производимо шрафове за фабрике страних инвеститора, кад се већ рекламирамо као јефтина радна снага?

Или да, за почетак, подржимо колеге библиотекарe, чувајући право на књигу, на навику да се свакога дана нешто прочита, да нам деца расту у мислеће људе, а не у климаче главама?

